

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 10.10.2007
COM(2007) 575 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az Európai Unió integrált tengerpolitikájáról

{COM(2007) 574 végleges}
{SEC(2007) 1278}
{SEC(2007) 1279}
{SEC(2007) 1280}
{SEC(2007) 1283}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Az Európai Unió integrált tengerpolitikájáról

1. ÖSSZEFOGLALÓ

A tengerek Európa nélkülözhetetlen részét képezik. Európa tengeri területei és partvidékei központi jelentőségűek jóléte és prosperitása szempontjából – ezek Európa kereskedelmi útvonalai, éghajlatának szabályozói, élelem-, energia- és nyersanyagforrásai, valamint a polgárok kedvelt lakó- és pihenőhelyei.

A tengerrel való kapcsolatunk intenzívebb, változatosabb és Európa számára minden eddiginél több értéket teremt. A feszültség azonban megmutatkozik. Keresztúthoz érkeztünk az óceánokkal való kapcsolatunkban.

Egyfelől a technológia és a know-how lehetővé teszi számunkra a tengerből egyre több érték kinyerését, és egyre többen áramlanak Európa partvidékeire ezen értékek kihasználása érdekében. Másfelől mindezen tevékenység összeadódó hatása a felhasználás konfliktusaihoz és a minden másnak alapját képező tengeri környezet romlásához vezet.

Európának válaszolnia kell erre a kihívásra, amely a gyors globalizáció és az éghajlatváltozás összefüggését tekintve igen sürgető feladat.

Az Európai Bizottság ezt felismerve átfogó konzultációt és elemzést indított arra vonatkozóan, hogy Európa miként viszonyul a tengerhez¹. A felhívás nagy tömegű választ váltott ki az érdekeltek részéről, ami egyértelműen mutatja a tengerekben rejlő hatalmas lehetőségeket és a kihívás nagyságrendjét, amennyiben fenntarthatóan kívánjuk ezeket a lehetőségeket megvalósítani. A felhívás biztosította ötletek tömegét is arra vonatkozóan, hogy Európa miként nőhet fel e kihívás teljesítéséhez.

Ezen értékes hozzájárulásra építve a Bizottság azon az egyértelmű felismerésen alapuló, integrált tengeri politikát javasol az Európai Unió számára, hogy az Európa óceánjaihoz és tengereihez kapcsolódó minden kérdés összefügg, valamint hogy minden tengerrel kapcsolatos politikát összefüggően kell kialakítani, ha a kívánt eredményeket el akarjuk érni.

Ez az integrált, ágazatok közötti megközelítés elnyerte valamennyi érdekelt határozott jóváhagyását. Ennek alkalmazása megerősített együttműködést és az összes tengerrel kapcsolatos politika hatékony összehangolását fogja szükségessé tenni a különböző döntéshozatali szinteken.

---

¹ Lásd a konzultációs folyamatról szóló jelentést COM(2007) 574. Lásd még: „Az Európai Unió jövőbeni tengerpolitikája felé: európai elképzelések az óceánok és a tengerek jövőjéről COM(2006) 275.

Egy integrált tengerpolitika fokozni fogja Európa globalizációs és versenyképességi, éghajlatváltozási, tengeri biztonsági és védelmi, valamint energiabiztonsági és fenntarthatósági kihívásokkal való szembenézési képességét. E politikának a tengerkutatói, technológiai és innovációs kiválóságokon kell alapulnia és az rögzítésre fog kerülni a munkahelyekre és a növekedésre vonatkozó lisszaboni menetrendben és a fenntarthatóságra irányuló gothenburgi menetrendben.

Az EU integrált tengerpolitikájának hatásai:

- **a politika kialakítása és a döntéshozatal módjának megváltoztatása** – többé már nem megfelelő a minden szinten elaprózott politikaformálás és döntéshozatal. Meg kell érteni és figyelembe kell venni a kölcsönhatásokat, közös eszközöket kell kialakítani, azonosítani és hasznosítani kell a szinergiákat, a konfliktusokat pedig vagy kerülni kell, vagy meg kell oldani.
- **munkaprogram kialakítása és teljesítése** – a különféle ágazati politikák keretében végrehajtott intézkedéseknek egységes politikai keretté kell fejlődniük. A közleményt kísérő cselekvési terv egyértelműen felvázolja az előttünk álló munka sokoldalúságát és nagyságrendjét. A következő projektek különösen fontosak:
  - a korlátok nélküli európai tengeri szállítási térség
  - az európai tengerkutatói stratégia
  - a tagállamok által kialakítandó, nemzeti integrált tengerpolitikák
  - az európai tengeri felügyeleti hálózat
  - útiter a tagállamok által végzett tengeri területtervezés felé
  - stratégia az éghajlatváltozás hatásainak a parti régiókban való mérséklésére
  - a hajózás által okozott széndioxid kibocsátás és szennyezés csökkentése
  - a kalózhálaszat és a romboló nyílttengeri fenékhálós halászat megszüntetése
  - a tengeri klaszterek európai hálózata
  - az EU munkajogában a hajózási és halászati ágazatra vonatkozó kivételek áttekintése

Ez a közlemény fekteti le az irányítási keretrendszer alapjait és az EU integrált tengerpolitikájához szükséges ágazatközi eszközöket, valamint meghatározza a Bizottság által megbízatásának ideje alatt folytatandó főbb intézkedéseket. Ezen intézkedések végrehajtásának alapelvei a szubszidiaritás és a versenyképesség, az ökoszisztéma szemléletű megközelítés, valamint az érdekelt felek részvétele.

2. HÁTTÉR

Európa 70.000 km partvonallal rendelkezik két óceán és négy tenger: az Atlanti-óceán és a Jeges-tenger, a Balti-tenger, az Északi-tenger, a Földközi-tenger és a Fekete-tenger mentén. Az EU tengeri régiói a GDP és a lakosság nagyjából 40%-át teszik ki.

Európa jóléte ezért egyértelműen összefonódik a tengerrel. A hajóépítés és a szállítás, a kikötők és a halászatok a legfontosabb tengeri tevékenységek maradnak, de a nyílt tengeri energia (beleértve a kőolajat, gázt és a megújuló energiaforrásokat), valamint a parti és tengeri turizmus szintén jelentős bevételeket generál. Európa tengeri kikötői és a szállítási ágazat lehetővé teszik, hogy élvezze a nemzetközi kereskedelem gyors növekedéséből adódó előnyöket, és vezető szerepet töltsön be a globális gazdaságban, míg az ásványkészlet, az akvakultúra, a vízi biotechnológia és a fejlődő tengeralatti technológiák szintén egyre nagyobb üzleti lehetőségeket képviselnek. Ugyanilyen fontosak a tengerek és az általuk biztosított ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatások szabadidős, esztétikai és kulturális felhasználásai.

Ezen iparágak versenyképességének előfeltétele a tengeri környezet fenntartható használatának biztosítása. A part menti területek növekvő sérülékenysége, az egyre zsúfoltabb part menti vizek, az óceánok éghajlati rendszerben betöltött kulcsfontosságú szerepe, valamint a tengeri környezet folyamatos romlása mind arra szólít fel, hogy fokozottabban összpontosítsunk óceánjainkra és tengereinkre.

Az óceánok fenntarthatósága jelenleg széles körben az egyik legnagyobb globális kihívásként elismert, szoros összefüggésben az éghajlati változással.

A tengeri területért folytatott verseny növekedése és az emberi tevékenységeknek a tengeri ökoszisztémákra való, halmozódó hatása miatt nem megfelelő a tengeri ügyekben a jelenlegi fragmentált döntéshozatal, valamint egy együttműködőbb és integráltabb válaszra van szükség. Túl hosszú időn át eltérő pályákon fejlődött például a tengeri szállítási, halászati, energia-, felügyeleti és tengerrendészeti, idegenforgalmi, tengeri környezetvédelmi és tengerkutatói politika, ami néha csökkent hatékonysághoz, következetlenségekhez és felhasználási ütközésekhez vezetett.

E felismerés alapján a Bizottság az integrált tengerpolitikáról azt az elképzelést alakította ki, hogy abba beletartozik az óceánokhoz és tengerekhez fűződő kapcsolatunk valamennyi vonatkozása. Ez az innovatív és holisztikus megközelítés egységes politikai keretrendszert fog biztosítani valamennyi tengerrel kapcsolatos tevékenység fenntartható módon történő, optimális fejlesztéséhez.

3. IRÁNYÍTÁSI KERETRENDSZER ÉS A TENGERPOLITIKA ESZKÖZEI

Az integrált tengerpolitika olyan irányítási keretrendszert igényel, amely minden szinten integrált megközelítést, valamint horizontális és ágazaton túlnyúló politikai eszközöket alkalmaz. Ehhez szükség lesz az előkészületi intézkedéseket is figyelembe vevő, biztos pénzügyi alapokra is.

3.1. Integrált megközelítés alkalmazása a tengeri irányításra

A Bizottság létrehozta a tengerpolitikai funkciót azzal a feladattal, hogy elemezze a tengerészeti kérdéseket és az őket érintő politikákat, hangolja össze az ágazatbeli politikákat, biztosítsa, hogy figyelembe veszik a közöttük lévő interakciókat, és kísérelje meg az ágazatokon túlnyúló politika eszközeinek kialakítását. Elkezdte összegyűjteni a tengeri tevékenységgel rendelkező EU-ügynökségeket azzal a szándékkal, hogy közösen járuljanak hozzá a tengerpolitika kidolgozásához.

A jobb szabályozási elvek már korai szakaszban irányítani fogják a Bizottság tengeri kérdések tekintetében végzett politikaformáló tevékenységeit: az éves tervezési és programozási eszközökben a tengeri kérdésekkel kapcsolatos fő kezdeményezések azonosítása, a civil társadalommal és az érdekelt felekkel folytatott konzultáció, a hatásértékelés és a szolgálatközi munkacsoportok fognak segíteni annak biztosításában, hogy a Bizottság képes legyen valóban integrált javaslatok kialakítására és előterjesztésére.

Más EU-intézményeket és szereplőket ugyancsak felkérték annak vizsgálatára, hogy miként lehet tengerpolitikai ügyekben az integrált megközelítést a legmegfelelőbb, rendszerszemlélet keretében alkalmazni. Egyes tagállamok összehangoló mechanizmusokat kezdtek el kidolgozni a tengeri döntéshozatalban. Valamennyi érdekeltnek részt kellene vennie az irányítási folyamatban és felkérjük őket, hogy továbbra is hívják fel a Bizottság figyelmét mindazon EU-jogszabályokra, amelyek álláspontjuk szerint az integrált tengerpolitikai céljainak megvalósítása ellen hatnak.

• A Bizottság:

- **fel fogja kérni a tagállamokat integrált nemzeti tengerpolitika kialakítására, szoros együttműködésben az érdekeltekkel, különösen a part menti régiókban.**
- **javaslatot fog tenni 2008-ban ezen integrált nemzeti tengerpolitikák iránymutatásaira és 2009-től kezdődően évente be fog számolni az EU és a tagállamok e tekintetben tett intézkedéseiről.**
- **meg fogja szervezni az érdekeltekkel folytatandó konzultáció szerkezetét, ami további hozzájárulást nyújt a tengerpolitika továbbfejlesztéséhez és lehetővé teszi a bevált gyakorlatok kicserélését.**

3.2. Az integrált döntéshozatal eszközei

A tengeri ügyek integrált irányítási keretrendszerében olyan horizontális tervezési eszközöket igényel, amelyek átnyúlnak a tengerrel kapcsolatos ágazati politikákra és támogatják a közös politikaformálást. A következő három terület kiemelkedő fontosságú: a tengeri felügyelet, ami kritikus a tengeri területek biztonságos és védett használatához; a tengeri területfejlesztés, ami a fenntartható döntéshozatal kulcsfontosságú tervezési eszköze; valamint az átfogó és elérhető adat és információforrás.

3.2.1. Európai tengeri felügyeleti hálózat

A tengeri felügyelet a legnagyobb fontossággal a tengerek biztonságos használatának biztosításában és Európa tengeri határainak védelmében bír. A tengeri felügyeleti tevékenységek fejlesztése és optimalizálása, valamint európai szintű interoperabilitása fontos

Európa számára abban, hogy szembenézzen az előtte álló kihívásokkal és fenyegetésekkel a hajózás biztonságával, a tengeri szennyezéssel, a jogszabályok érvényesítésével és a védelemmel kapcsolatban.

A felügyeleti tevékenységet a tagállamok végzik, de nemzetközi jellegűek tevékenységeik és azon fenyegetések többsége is, amelyek ellen azok irányulnak. A legtöbb, a halászatokat érintő tagállami felügyeleti tevékenységen belül a környezetvédelem, a tengerek vagy a bevándorlás szabályozása az egymástól függetlenül működő számos végrehajtási ügynökség hatáskörébe tartozik. Ez gyakran a nagyon korlátozott lehetőségek optimálisnál rosszabb használatát eredményezi.

A Bizottság ezért támogatja a tengeri felügyelet magasabb fokú összehangolását a tagállamok parti őrségei vagy más megfelelő ügynökségei keretein belüli és azok közötti jobb együttműködésen keresztül.

A hajók helyét meghatározó és e-navigációs rendszerek integrált hálózatának fokozatos felépítése az európai tengerpartok és nyílt tengerek vonatkozásában, beleértve a műholdas megfigyelést, a hosszú távú azonosítókat és nyomkövetőket, felbecsülhetetlen értékű eszközt biztosít az állami ügynökségek számára.

- **A Bizottság:**

- **támogatni fogja a tagállami parti őrségek és a megfelelő ügynökségek közötti továbbfejlesztett együttműködést.**
- **lépéseket fog tenni arra, hogy egy interoperábilisabb felügyeleti rendszer egyesítse a tengeri biztonság és védelem, a tengeri környezet védelme érdekében, a halászatok ellenőrzéséhez, a külső határok ellenőrzéséhez és az egyéb jogérvényesítési tevékenységhez használt, meglévő megfigyelési és nyomon követési rendszereket.**

3.2.2. *Tengeri területfejlesztés és integrált partiövezet-igazgatás*

A létező tervezési keretrendszerek jórészt területi alapon működnek és gyakran nem veszik figyelembe, hogy a part menti fejlesztések miként befolyásolják a tengert és vizont. Foglalkoznunk kell az abból eredő kihívásokkal, hogy a tenger egymással versengő felhasználásai növekszenek, a tengeri szállítástól kezdve a halászaton és akvakultúrán, szabadidős tevékenységen, a nyílt tengeri energiatermelésen át egészen a tengerfenék hasznosításának egyéb formáig.

A tengeri területfejlesztés ezért a tengeri és part menti régiók fenntartható fejlődésének és az európai tengerek környezeti egészsége helyreállításának alapvető eszköze.

Egy EU-javaslatot² követően a tagállamok elkezdtek az integrált partiövezet-igazgatás használatát a gazdasági tevékenységek térbeli elhelyezkedésének szabályozására és az európai tengerpartok területfejlesztési rendszereinek felállítását. Mindkét eszköz hozzájárul a tengeri

---

² Az Európai Parlament és a Tanács 2002. május 30-i ajánlása az európai integrált partiövezet-irányítás végrehajtásáról (2002/413/EK).

környezet védelmének és megőrzésének tematikus stratégiájából³ származó kötelezettségvállalások teljesítéséhez, és a gazdasági szereplőknek fokozott kiszámíthatóságot biztosítanak a jövőbeni befektetések tervezéséhez. Felállításra fog kerülni a tengeri területfejlesztéssel és a megfigyelési és adathálózattal foglalkozó hatóságok között a legjobb gyakorlat kicserélésére szolgáló rendszer.

E területen a tagállamok rendelkeznek döntéshozatali hatáskörrel. Amire európai szinten szükség van, az a közös alapelvek és iránymutatások melletti elkötelezettségre a folyamat rugalmas elősegítésére és annak biztosítására, hogy tiszteletben tartják a nemzeti tengeri határvonalakon átnyúló regionális határokat.

- **A Bizottság:**

- **kifejleszt egy útitervet a tagállamok tengeri területfejlesztése fejlődésének támogatása céljából.**

3.2.3. Adatok és információk

Az óceánokon folyó természeti és az emberi tevékenységre vonatkozó, széles körű adatok rendelkezésre állása és könnyű hozzáférhetősége képezi az alapját a tengerpolitikáról való stratégiai döntéshozatalnak. Tekintve a nagyon sokféle célból összegyűjtött és Európa-szerte tárolt adatok hatalmas mennyiségét, kiemelkedő fontosságú egy megfelelő tengeri adat- és információinfrastruktúra létrehozása.

Ezeket az adatokat egy átfogó és kompatibilis rendszerben kellene összeállítani, és azokat a jobb irányítás, a hozzáadott értékkel rendelkező szolgáltatások kiterjesztése és a fenntartható tengerészeti fejlődés eszközeként kellene hozzáférhetővé tenni. Ez egy jelentős, sokdimenziós kötelezettségvállalás, és azt többéves időszak alatt, világos és koherens terv alapján kell majd létrehozni.

- **A Bizottság:**

- **lépéseket tesz 2008 folyamán az európai tengeri megfigyelési és adathálózat⁴ irányában és előmozdítja a tagállami vizek többdimenziós feltérképezését, a kiváló minőségű adatokhoz való hozzáférés javítására.**

4. AZ EU INTEGRÁLT TENGERPOLITIKÁJÁNAK CSELEKVÉSI TERÜLETEI

Az EU integrált tengerpolitikája cselekvéseit elsősorban a következő öt területre fogja összpontosítani:

4.1. Az óceánok és tengerek fenntartható használatának maximalizálása

Az EU integrált tengerpolitikájának első célja optimális feltételek megteremtése az óceánok és tengerek fenntartható használatához, ami lehetővé teszi a tengeri ágazat és a part menti régiók növekedését.

---

³ Lásd: Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (A tengervédelmi stratégiáról szóló irányelv) COM(2005) 505.

⁴ Többek között a GMES-kezdeményezésre építkezve.

Számos tagállamban a tengeri gazdaság közelmúltbeli növekedése meghaladja a gazdaság egészét, különösen azokban a régiókban, amelyek tevékenyek a tengeri logisztikában. A konténeres szállítás 2000 óta jelentősen nő, és várhatóan megháromszorozódik 2020-ra. A jövőben is élvezni fogják ennek előnyeit az olyan jelentősen növekedő piacokon tevékenykedő régiók, mint a tengeri berendezések, a nyílt tengeri szélenergia, a szabadidős hajózás és a tengeri körutazások. Ugyancsak jelentős marad az európai iparágak számára az olyan élvonalbeli tengeri termékek gyártása, amelyek vezető szerepet tölthetnek be a világ piacain, tekintve Európa jelentős szakértelmét a tengeri technológiában.

De sok lehetőség kihasználatlan marad. A versenyképes, biztonságos és védett hajózás, kikötők és kapcsolódó ágazatok naprakésszé tett stratégiai víziója nélkülözhetetlen, amennyiben fenntartható növekedést kívánunk elérni a tengerrel kapcsolatos tevékenységekben, és ezzel párhuzamosan biztosítjuk, hogy a tengeri tevékenységek fejlesztése ne legyen káros hatással a tengeri ökoszisztémák egészségére.

A *tengeri szállítás* létfontosságú a nemzetközi és uniós belüli kereskedelemben betöltött szerepünkben, és az európai tengeri klaszter gerince marad. Ez az iparág azonban csak akkor fog továbbra is virágozni, ha az Unió továbbra is erőfeszítéseket tesz a magas szintű tengeri biztonság és védelem létrehozására, illetve az emberi élet és a környezet védelmének segítésére az egyenlő versenyfeltételek előmozdításával egyidejűleg.

Bár a tengeri szállítás meghatározó forrása a légszennyezésnek és a széndioxid-kibocsátásnak, továbbra is lényegesen jobb az energiahatékonysága, mint a közúti szállításnak. Emiatt és annak szükségessége miatt, hogy csökkenteni kell Európa zsúfolt útjain a teherforgalmat, egy integrált tengerpolitika szilárdan támogatja a biztonságos és védett tengeri szállítás előmozdítását. A folyamatban lévő EU-s programok (TEN-T és MARCO POLO) továbbra is támogatni fogják a tengeri autópályái/rövid távú tengeri szállítási hálózatok kiépítését. A TEN jövőbeli fejlesztésének teljes mértékben figyelembe kell vennie a tenger energia területén történő növekvő felhasználásait.

Mindazonáltal a tengeri szállítás hátrányos helyzetben marad a többi szállítási módhoz képest. A többi szállítási mód élvezi a több állami beruházás előnyeit. Továbbá a két európai kikötő közötti hajóforgalomra összetettebb és időigényesebb eljárás vonatkozik, mint egy teherautó esetében, mivel Európában még nem létezik a tengeri szállítás valódi belső piaca. Az Európa hajózási iparágában rejlő összes lehetőség felszabadítása érdekében meg kell szüntetni a tengeri szállítás más szállítási módokhoz képest hátrányos helyzetét, az EU-n belüli tengeri szolgáltatások igazgatási és vámformáinak egyszerűsítése útján.

- **Az európai tengeri szállítás hatékonyságának javítása és annak hosszú távú versenyképessége biztosításának céljából a Bizottság:**
  - **javaslatot fog tenni egy korlátok nélküli európai tengeri szállítási térre;**
  - **elő fog készíteni a 2008–2018 közötti időszakra egy átfogó tengeri szállítási stratégiát**

Az *európai tengeri kikötők* egy másik alapvető kapcsolatot jelentenek abban a logisztikai láncban, amelytől az európai gazdaság függ. Olyan gazdasági tevékenységek központjai is, amelyek kulcsfontosságú szerepet játszanak a környező városi és természetes környezetük minőségének meghatározásában.

A globalizáció azt jelenti, hogy a nemzetközi kereskedelem példátlan növekedésének vagyunk tanúi. Mivel Európa külkereskedelmének 90%-a és belső kereskedelmének közel 40%-a kikötőin halad át, nem nehéz megérteni az európai kikötők előtt álló hatalmas kihívást, ha meg akarnak felelni a növekvő keresletnek. A kapacitásuk fejlődésének tükröznie kell az európai belföldi és nemzetközi kereskedelem növekedését, és úgy kell bekövetkeznie, hogy a fejlődés összeegyeztethető legyen az EU kapcsolódó politikai célkitűzéseivel és különösen környezetvédelmi, illetve versenyképességi céljaival.

• **A Bizottság:**

- **az év vége előtt javaslatot fog tenni egy új kikötői politikára, figyelembe véve a kikötők összetett szerepét, valamint az európai logisztika szélesebb összefüggéseit;**
- **javaslatot terjeszt elő a kikötőben tartzkodó hajók által okozott levegőszennyezés mérséklésére, konkrétan megszünteti a parti energiatermelést sújtó adóhátrányokat;**
- **iránymutatásokat fog kiadni a vonatkozó közösségi környezetvédelmi jogszabályok kikötőfejlesztésre történő alkalmazásáról.**

Európa tengeri logisztikai hálózatának szüksége van élvonalbeli *hajógyártási, javítási és tengeri felszerelési iparágakra*, és az Európai Unió sikeres kezdeményezésekre⁵ fog építeni ezen iparágak – és különösen a kis- és középvállalatok – fejlődésének előmozdítására.

A tengerkutatásba és technológiába tett több beruházás elengedhetetlen lesz a gazdasági növekedésnek a környezeti károsodás további súlyosítása nélküli elősegítéséhez. Ez a beruházás új lehetőségeket is fog teremteni: a környezetvédelem által vezérelt technológiák, amelyek lehetővé teszik a tengeri tevékenységek tengeri környezet megóvása melletti virágzását, az európai üzleti vállalkozásokat lépéselőnyben fogják tartani a globális követelmények növekedésével, illetve új és ígéretes iparágak – mint vízi biotechnológia, tengeri megújuló erőforrások, vízalatti technológia és tengeri akvakultúra – kialakulásával.

A technológia lehetővé teszi Európa számára azt is, hogy kihasználja a tengerben mint olaj- és gázforrásban⁶, illetve a megújuló energiákban rejlő összes lehetőséget, továbbá azt, hogy az energiaszállítás és az energiaszállítási útvonalak diverzifikálása lehetővé tevőjeként erősítheti az ellátás biztonságát. Európa energiahelyzete jelzi, hogy növekedni fognak az energiapolitikája és tengerpolitikája közötti szinergiák⁷. E tekintetben a Bizottság az európai energiastratégiáról szóló 2007 januári közleményében⁸ elismerte annak szükségességét, hogy tovább kell fejleszteni az óceánok és tengerek felhasználását az EU energiával kapcsolatos céljai előmozdítására.

---

⁵ Úgy mint a Vízi platform és a Vezetés 2015.

⁶ Az OGP szerint a jelenleg Európában felhasznált olaj 40%-át és gáz 60%-át a nyílt tengeren lévő fúrásokból nyerik.

⁷ Lásd az Energiapolitika és tengerpolitika: jobb egyezés biztosítása című bizottsági munkadokumentumot: Zöld könyv:

⁸ A Bizottság ajánlása az Európai Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: Európai energiapolitika., COM(2007) 1.

A tengeri ágazat üzleti integrációját és versenyképességét nagyban növeli a *több ágazatot összefogó klaszterek*⁹ kialakítása. E klaszterek alapvető fontosságúak az európai tengeri know-how megőrzése szempontjából, és ennek megfelelően központi helyet foglalnak el a tergerpolitikában. A tengeri kiválósági központok tekintetében az állami/magán együttműködés megfelelő keretet teremt, amelyben teljesen megérthetőek és tervezhetőek a különféle iparágak és ágazatok közötti kölcsönhatások.

- **A Bizottság ösztönzi a több ágazatot összefogó klaszterek és a regionális tengeri kiválósági központok kialakítását, és elő fogja mozdítani a tengeri klaszterek európai hálózatát.**

A Bizottság úgyszintén célul tűzi *a tengeri munkahelyek* számának és minőségének javítását az európai polgárok számára. A tengeri foglalkoztatás csökkenése aggodalomra ad okot és azt vissza kell fordítani, hiszen a tengerészek tapasztalata kulcsfontosságú a szárazföldi állásokban is.

Jobb személyzeti politikák és munkakörülmények (beleértve az egészséget és a biztonságot) – az összes tengeri érdekelt együttes erőfeszítéseivel és a globális összefüggéseket figyelembe vevő szabályozási kerettel alátámasztva – szükségesek, ha több európaít kívánunk az ágazatba bevonni. A Bizottság teljes mértékben támogatja az ILO tengerészeti munkaügyi normákról szóló egyezményének a közösségi jogba történő integrálásáról folytatandó társadalmi párbeszédet. A Bizottság továbbá elő fogja mozdítani egy olyan rendszer kialakítását, amely az európaiaknak jobb és több karrierlehetőséget biztosít a tengeri klaszterben. Ebbe bele fog tartozni a tengerészeti tanulmányok hatókörének bővítése és a tengerészeti szakmákhoz szükséges készségek és képesítések fokozása is.

- **A Bizottság:**
  - **a szociális partnerekkel szoros együttműködésben át fogja értékelni az EU munkaügyi jogalkotásában a tengeri ágazatokat érintő kizárásokat¹⁰;**
  - **a tengerészeti kiválósági oklevél támogatása.**

A múltbeli erőfeszítések ellenére az Európa partjain és tengerein megnövekedett gazdasági tevékenységhez *a tengeri környezet minőségének* romlása társul. A Bizottság már javaslatot tett egy tervezett irányelvet is tartalmazó uniós tengeri stratégiára¹¹ e tendencia feltartóztatására, illetve visszafordítására, valamint egy közösségi cselekvési keret kidolgozására, melynek célja, hogy a fenntartható fejlődés elvét szem előtt tartva jó környezeti állapotban őrizze meg a tengeri környezetet.

Ezt a kihívást bonyolítják azok a súlyos hatások, amelyeket az éghajlati változások a part menti régiókban fognak kiváltani. A tengerfenék alatti széntárolás egy másik olyan innovatív tevékenység, amelyben nagy lehetőségek rejlenek az éghajlati változások csökkentésére. Az EU-nak e technológia élvonalában kell maradnia olyan koherens politikai keret biztosításával, amely lehetővé teszi ennek a lehetőségnek teljes kiaknázását.

---

⁹ Lásd az ezen közleményhez csatolt munkadokumentumot

¹⁰ A több és jobb EU-beli tengerhajózási állásért a szociális szabályozási keret újraértékeléséről szóló közlemény, COM(2007) 591.

¹¹ COM(2005) 504 és COM(2005) 505.

Ebből a célból teljesíteni kell az EU környezetvédelmi jogszabályainak, főképpen az élőhelyi irányelv¹² és a tengeri stratégiáról szóló tervezett irányelv célkitűzéseit. A tengeri biztonságról és a hajók által okozott szennyezés megelőzéséről szóló közösségi joganyag szintén lényeges e tekintetben. E vívmányok jelentős kibővítését fogja eredményezni a harmadik tengeri biztonsági csomagban található javaslatok gyors elfogadása.

- **A Bizottság:**

- **kísérleti intézkedéseket vezet be az éghajlati változások part menti övezetekben gyakorolt hatásának csökkentése és az azokhoz való alkalmazkodás céljából;**
- **aktívan támogatja a hajózás okozta levegőszennyezés csökkentésére irányuló nemzetközi erőfeszítéseket, és amennyiben e területen nem történik előrehaladás, európai szintű javaslatokat terjeszt elő;**
- **aktívan támogatja a hajózás okozta üvegház-gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló nemzetközi erőfeszítéseket, és amennyiben e területen nem történik előrehaladás, felvázolja az e tekintetben lehetséges uniós intézkedéseket;**
- **a folyamatban lévő nemzetközi szintű munka megfelelő figyelembe vételével javaslatokat fog tenni a használatból kivont hajók hatékony, biztonságos és környezetvédelmi szempontból fenntartható szétszerelési módjára.**

A *halászatok igazgatásának* ugyancsak jobban tekintetbe kell vennie a part menti közösségek jólétét, a tengeri környezetet és a halászat más tevékenységekkel való kölcsönhatását. A halállományok helyreállítását lendületesen folytatni fogja, megbízható tudományos információkat és a többéves tervezésre való átállást megkövetelve. A Bizottság intézkedni fog annak biztosítására, hogy a közös halászati politika tükrözze a tengeri stratégia ökoszisztémán alapuló megközelítését és tevékenykedni fog az illegális, nem bejelentett és nem szabályozott halászat vizein és a nyílt tengeren való megszüntetése érdekében.

A halállományoknak a legnagyobb fenntartható hozam alapján történő igazgatása jobb jövőt biztosít az európai halászati közösségnek, és biztosítja annak hozzájárulását Európa élelmiszerbiztonságához; a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban ezt 2015-re kell teljesíteni.

A halászok munkabiztonságának javítására szintén megoldást kell találni a tengeri munkafeltételek és a szociálpolitika tágabb kontextusában, és a halászok tapasztalatát és a tengerről való tudását ki kell használni a társadalom egészségének javára.

A növekvő globális élelmiszerkereslet kielégítésére az akvakultúra növekedését ki kell egészíteni egy olyan szabályozási keretrendszerrel, amely ösztönzi a vállalkozást és az innovációt, valamint biztosítja a magas környezetvédelmi és közegészségi követelményeknek való megfelelést.

- **A Bizottság:**

---

¹² A vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv.

- **határozott intézkedést fog hozni a visszadobás gyakorlata¹³ és az olyan kártékony halászati gyakorlatok megszüntetésére, mint a veszélyeztetett élőhelyeken folytatott nyílttengeri fenékvonóhálós halászat¹⁴;**
- **határozott intézkedést fog tenni az illegális, nem bejelentett és nem szabályozott halászatok felszámolására¹⁵;**
- **elő fogja mozdítani egy környezetvédelmi szempontból biztonságos európai akvakultúra-iparág kialakítását.**

4.2. A tengerpolitika tudás- és innovációs alapjának felépítése

A tengeri tudományok, technológia és kutatás kulcsfontosságú a tengeren alapuló tevékenységek fenntartható fejlesztéséhez.

Azzal, hogy lehetővé teszik számunkra, hogy alaposabban megértsük az emberi tevékenységeknek a tengeri rendszerekre való hatását, megkapjuk a kulcsot a tengerre alapozott tevékenységek fejlesztésének a környezeti degradációtól való függetlenítéséhez.

A tengeri tudományok interdiszciplináris megközelítésének erősítése segíthet a tengeri tevékenységek kölcsönhatásainak jobb megértésében, és ennél fogva elengedhetetlen eleme lesz egy integrált tengerpolitikának. Az kulcsfontosságú, hogy a lehető legnagyobb mértékben képesek legyünk az éghajlatváltozás hatásainak előre jelzésére és mérséklésére.

A tengeri és tengerészeti kutatás költséges: nem engedhető meg a pazarlás. Európa erőforrásainak legjobb kihasználására egyértelmű stratégiát kell kialakítani, amely összefogja a politikai és kutatási prioritásokat, kezeli az ágazatközi kihívásokat, maximalizálja a tagállamok közötti szinergiákat, elkerüli a megkettőződést és javítja az érdekelt szereplők közötti párbeszédet. Európának azt is fel kell kutatnia, hogy a kutatás miként járulhat jobban hozzá az innovációhoz és miként kell hatékonyabban átalakítani az ismereteket és készségeket ipari termékekké és szolgáltatásokká.

Az európai tengeri megfigyelési és adathálózat¹⁶ fejlesztése fontos eszköz lesz a stratégia számára.

- **A Bizottság:**
  - **2008-ban be fogja terjeszteni a tengeri és tengerészeti kutatás átfogó európai stratégiáját;**
  - **a 7. kutatási keretprogram keretében ágazatokon átnyúló felhívásokat fog közzétenni az integrált megközelítés előmozdítására és a tengeri ügyek megértésének javítására;**

¹³ A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: A nemkívánatos járulékos fogások csökkentésére és a visszadobás gyakorlatának megszüntetésére irányuló politika az európai vizeken folytatott halászat vonatkozásában COM(2007) 136.

¹⁴ A közlemény és a rendeletre irányuló javaslat október 17-én esedékes.

¹⁵ A közlemény és a rendeletre irányuló javaslat október 17-én esedékes.

¹⁶ Lásd a 3.2.3. szakaszt.

- támogatni fogja az azt célzó kutatást, hogy előre lehessen jelezni és mérsékelni lehessen az éghajlati változások tengeri tevékenységekre, a tengeri környezetre, a part menti övezetekre és a szigetekre gyakorolt hatásait, illetve azokhoz alkalmazkodni lehessen.
- támogatni fogja egy európai tengertudományi partnerség létrehozását a tudományos közösség, az ipar és a politikaformálók közötti egyeztetett párbeszédhez.

4.3. A part menti régiókban a legjobb életminőség megteremtése

A part menti régiók és szigetek népességének növekedése az elmúlt évtizedben az EU-s átlag kétszerese volt. Szintén a part menti közösségek a célpontjai a legtöbb turistának Európában, ami ebben a régióban különösen égetővé teszi a gazdasági fejlődés, a környezeti fenntarthatóság és az életminőség összehangolását.

A regionális hatóságoknak és a part menti közösségeknek fontos betöltendő szerepe van a part menti és tengeri tevékenységek szabályozásában. A Régiók Bizottsága, a part menti régiók és hálózataik így a legfontosabb partnerek az EU integrált tengerpolitikájának fejlesztésében.

A kikötők, valamint a tengerészeti iparágak miatt e régiók stratégiai fontosságúak Európa egésze számára. Fontos szolgáltatásokat nyújtanak a hátszágnak és alapul szolgálnak a tengeri határok és a parti vizek ellenőrzésében. Jelentősek az ebből származó infrastrukturális igények, és figyelembe kell ezeket venni a közösségi erőforrások elosztásánál. A part menti régiókat fokozottan érinti az éghajlatváltozás is, és a kockázatkezelésnek súlyos hatásai lehetnek költségvetéseire és gazdaságaikra.

A tenger meghatározó a part menti és tengeri turizmus szempontjából, amelyek Európa part menti területein a gazdasági fejlődés fő gyorsítói. A Bizottság tevékenyebben fog együtt dolgozni az érdekeltekkel a fenntartható idegenforgalom olyan politikájának kialakításán, amely figyelembe veszi a part menti és tengeri turizmust.

Rendelkezésre állnak a támogatás forrásai, de az érdekeltek úgy érzik, hogy nincs megfelelő hozzáférésük az információkhoz. A Bizottság munkálkodni fog a part menti régiók és szigetek tengerészeti projektjei támogatásának optimalizálásán a rendelkezésre álló közösségi finanszírozási eszközök keretében.

Egyértelmű a tengeri ágazatokra és a part menti régiókra vonatkozó, jobb minőségű társadalmi-gazdasági adatok szükségessége is, mivel ezen információk beszerzésének hiányosságai korlátozzák a regionális szereplőket az ésszerű, hosszú távú tervekben és beruházásokban.

A régiók közötti együttműködés ugyancsak alapvető Európa part menti régióinak fejlődéséhez, különösen ha sokféleségüket és egyedi jellemzőiket tekintjük. A Bizottság ezért teljes egészében hasznosítani fogja a területi együttműködési programot a régiók közötti tengeri fejlesztés támogatására.

A legkülső régiók és szigetek jelentős gazdasági hátrányoktól szenvednek, de nagy lehetőségeket hordoznak tengeri tevékenységekben és tengerkutatásban. Hatalmas tengeri területeik az Uniónak meglehetősen fontos, ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatásokat biztosítanak. A Bizottság támogatni fogja – az EU legkülső régióiról szóló legújabb

közleményének keretében – tengeri lehetőségeik kiaknázását és regionális szomszédakkal való együttműködésüket.

- **A Bizottság:**

- **A tervezett idegenforgalmi kezdeményezés keretében támogatni fogja a part menti és tengeri turizmust;**
- **adatbázist fog készíteni a tengeri projektekre és part menti régiók számára rendelkezésre álló közösségi pénzeszközökről, és 2009-re ki fogja alakítani a tengeri ágazatokra és part menti régiókra vonatkozó társadalmi-gazdasági adatok adatbázisát;**
- **javaslatot fog tenni a közösségi katasztrófa-megelőzési stratégia kialakítására, kiemelve azokat a veszélyeket is, amelyeknek a part menti régiók vannak kitéve;**
- **elő fogja mozdítani a legkülső régiók és szigetek tengeri lehetőségeinek fejlesztését.**

4.4. Európa vezető szerepének elősegítése a nemzetközi tengerészeti ügyekben

Az EU a tengerészeti ügyek hatékonyabb nemzetközi irányításán és a vonatkozó nemzetközi tengerjog hatékony végrehajtásán fog munkálkodni, sürgetve a tagállamokat a vonatkozó jogi aktusok ratifikálására. A legfontosabb nemzetközi fórumokon előmozdítja az európai érdekek koordinálását.

Európa tengeri iparágainak és szolgáltatásainak bejutása a nemzetközi piacokra, a mélytengerek fenntartható kereskedelmi és tudományos kiaknázása, a globális tengeri biológiai sokféleség védelme, a tengeri biztonság és védelem, valamint a munkakörülmények fejlesztése, a hajók csökkenő környezetszennyezése, valamint az illegális tevékenységek elleni küzdelem lesznek az Unió integrált tengerpolitikájának külső prioritásai.

Figyelmet fog fordítani az éghajlatváltozás geopolitikai folyamányaira is. Ezzel összefüggésben a Bizottság 2008-ban jelentést fog benyújtani a Jeges-tengerhez kapcsolódó stratégiai kérdésekről.

A tengerészeti kérdések rendszeres témák lesznek az EU azon partnereivel folytatott megbeszéléseken, amelyek már lépéseket tettek az integrált tengerészeti megközelítés felé, úgy mint Ausztrália, Kanada, Japán, Norvégia és az Egyesült Államok, és más olyan partnerekkel, mint Brazília, Kína, India és Oroszország.

Az EU ki fogja alakítani a megosztott felelősséget a legközelebbi szomszédokkal azokért a tengerekért, amelyeken osztoznak. Javaslatokat fog tenni különösen a Földközi-tenger és a Fekete-tenger igazgatásában való fokozott együttműködésre. Elő fogja mozdítani a tengeri ügyekben való együttműködést külkapcsolati politikájának északi dimenziója keretében, és a tengeri ügyeket felveszi az EU-nak a fejlődő országokkal, ezen belül is a kis szigeti fejlődő országokkal folytatott együttműködési napirendjébe. Ezzel összefüggésben támogatni fogja a fejlődő országokban a tengerpolitikát és a tengerjoghoz kapcsolódó kapacitásépítést.

A Bizottság javaslatot fog tenni a nemzeti joghatóságon kívüli tengeri területek biológiai sokféleségéről szóló UNCLOS-t végrehajtó megállapodásra¹⁷ és munkálkodni fog a nyílt tengerek védett tengeri területeiről szóló nemzetközi tárgyalások sikeres lezárásán.

- **A Bizottság:**

- **az európai bővítési és szomszédsági politika és az északi dimenzió keretében támogatja a közösen megosztott tengerek tengerpolitikai kérdéseiben és igazgatásában való együttműködést;**
- **startégiát fog javasolni az Unió tengerpolitikájának a főbb partnerekkel folytatott, strukturált párbeszéd útján történő külső kivetítésére.**

4.5. A tengeri Európa láthatóságának növelése

Az érdekeltek egyértelműen kifejtették azon nézetüket, miszerint az EU tengerpolitikáját kialakító folyamat hasznosnak bizonyult a tengeri gazdaság és örökség értékének a köztudatba való bekerülésében és az a közös célok és azonosság érzetét kelti az érdekeltekben.

Az integrált tengerpolitikának törekednie kell a tengeri Európa láthatóságának fokozására és a tengeri tevékenységek és tengeri foglalkozások köztudatban kialakult képének javítására.

Ugyancsak elő kell mozdítania **Európa tengeri örökségét**, az azt támogató tengeri közösségek, beleértve a kikötővárosokat és hagyományos halászközösségeket, alkotásaik és hagyományos készségeik, valamint a közöttük lévő, ismertségüket és láthatóságukat fokozó kapcsolatok támogatásával.

- **A Bizottság:**

- **ki fog adni egy európai tengeri atlaszt oktatási eszközként és a közös tengerészeti örökség megvilágításának eszközeként.**
- **javasolni fogja 2008-tól minden évben az európai tengerészeti nap megünneplését, ezzel növelve a tengeri ügyek láthatóságát és előmozdítva a tengerészeti örökséggel foglalkozó szervezetek, múzeumok és akváriumok közötti kapcsolatokat.**

5. KÖVETKEZTETÉS

A 2007. júniusi Európai Tanács üdvözölte a tengeri politika jövőjéről Európában kialakult széles körű vitát. Az állam- és kormányfők felkérték a Bizottságot, hogy készítsen egy októberben benyújtandó európai cselekvési tervet. A szubszidiaritás elvét szem előtt tartva e cselekvési terv célja az, hogy környezetileg fenntartható formában teljes mértékben kiaknázza a tengeren alapuló gazdasági tevékenységekben rejlő összes lehetőséget.

A Bizottság e közlemény és a hozzá mellékelt cselekvési terv formájában ad választ az Európai Tanács említett felkérésére, amelyet a többi európai intézmény, a tagállamok

---

¹⁷ Az ENSZ Tengerjogi Egyezménye.

kormányai, a nemzeti parlamentek és számos érdekelt véleményének figyelembe vételével állított össze.¹⁸

A Bizottság ezért felhívja az Európai Tanácsot, a Miniszterek Tanácsát és az Európai Parlamentet, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Régiók Bizottságát, a nemzeti és regionális hatóságokat és más érdekelteket, hogy kezdeményezően reagáljanak erre a politikára.

---

¹⁸ A részleteket lásd a 2007.10.10-i „Az Európai tengerpolitikáról folytatott konzultáció konklúziói, COM(2007) 574 című dokumentumban.